

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.
Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

Uj városi törvény.

(Ü. L.) A belügyi tárca általános tárgyalásakor sok szó esett a vidéki városok mikénti fejlesztéséről s főként az hangsúlyoztatott, hogy új városi törvény alkottassék.

Az bizonyos, hogy erre nagy szükség van! A városok ügyét szabályozó 1886. XXI-ik törvényzikk rendelkezései ma már nem fedik egészen a városi igények kielégítését. Sokkal gyorsabb, sokkal mozgékonyabb a városok élete ma, mint volt pár tizeddel ezelőtt; már ez a körülmény is szükségessé teszi, hogy nem mint a múltban — a megyével — egy törvényben, hanem külön, önálló városi törvényben szabályoztassanak mindazok a kérdések, melyek az egyes városok, de a közérdek szempontjából is szükségesek.

Közismert dolog, hogy a nemzetnek a városokban felszaporodott kulturális és anyagi tőkéje a városokra mind nehezebb és nehezebb feladatokat ró. Egészen más, gyorsabb, változékonyabb a városok élete, mint volt a múltban. Szükséges, hogy a városok gazdasági autonómiája kiszélesíttessék, mert hiszen a gyakorlati élet tapasztalatai tanítottak meg arra, hogy a városok életében előálló, folyton emelkedő igények kielégítésére sem a kontemplatív államsegély, sem a városoknak egyedül rendelkezésükre álló pótdadó nem lesz elegendő. Okvetlenül újabb gazdasági tevékenységet kell folytatni a városoknak, hogy a városok lakosainak fejlődésével és szaporodásával előálló igények költségei ezen gazdasági tevékenység jövedelmeiből fedezhetők legyenek.

A mostani keretben ezen gazdasági tevékenységet sikeresen kifejteni nem lehet. Szükséges tehát egy új városi törvény megalkotása azon czélból is, hogy ezen gazdasági tevékenység kifejtsé, a városoknak szükséges szabadabb mozgása — nagyon természetesen az ellenőrzés kellő módjának megtalálásával — biztosíttassék.

A városoknak ma nincsen semmi szabad mozgása!... Anyira kötél-rángatáson járnak, hogy még egy ártatlan költözködésben sem nyilvánulhat a városi önrendelkezés. Kéltöztetésem, a költözködés napja április és október elsején van, de ezért ez soha vagy vajmi ritkán tartható be a zsidókért — az örökös ünnepjükért, sürgöny-folyamodásukra — sürgöny-válasz jön a költözés napja hátrahúzóval. Volt eset, hogy a köztgyűlés állást foglalt a négy napos költözés hátrahúzó ellen, de fent sürgöny útján megsemmisítették ezen állásfoglalást. Van-e városi autonómia ott, a hol minden csak úgy folyhat, a mint fenn rendelkeznek. Szép a gyámkodás, de ha tulszamba megy: az a városi élet megőlésére vezet. Mily abszurdum teszem fel az is, hogy bármely köztgyűlési határozat ellen elég egy tagnak a megfélembrezése: hogy azon felelőbbzés akárhányszor sikerrel járjon.

A vidéki városok önállóságának ma nyoma sincsen! Állami terhek roskadnak a városokra szaporulás alakjában, de az önállóságának semmi nyoma. Föl kell végre szabadtítani a városokat, a tulszamba menő gyámkodás alól. És mindent elkövetni a fejlesztésük érdekében. A városok fejlődését elő kell segíteni, azoknak polgárságát támogatni kell és a polgári osztály megerősítését lehetővé kell tennie, hogy így alakuljon minél több kulturális és gazdasági vidéki központ, vidéki város és ezzel megalapíttassék Magyarország jövőjének további évezrede.

A magyarság térfoglalása a városokban nyilvánul legfőképpen meg. Mentől több ilyen várost vesz be a magyarság, annál inkább tető alá kerül az egységes magyar nemzeti állam kiépítése. Ez az elmúlt évtizedekben csak ábránd volt! Jelenben biztosra vehető siker. A városok nyújtják erre a siker kilátását. Ezért van szükség új városi törvényre s ezért kell tevékenységet kifejteni a városok érdekében.

A jelen kormány meglepő érdeklődéssel viseltetik a vidéki városok iránt és folyóítja a városoknak adandó segélyt. De az is helyes intézkedés lenne, amit egy képviselő ajánlott a belügyi tárca tárgyalásakor, hogy a városok olcsó pénzhez is juthatnának. Elő kellene segíteni a városoknak azon feladatát, hogy valóságos kulturális központjai legyenek az országnak, hogy közelükben a magyar állameszmét és a magyar kultúrát még fokozottabban terjeszthessék; elő kell segíteni, hogy közintézményeket létesíthessenek, egészségügyi intézményeket, gazdasági, kulturális és egyéb fontosabb dolgokat létesíthessenek. De mert az ilyesmikhez pénz kell, itt lép előtérbe az, hogy a városoknak valami módon, akár kamatmentes, akár olcsó kölcsönöket kellene biztosítani, vagy módját lehetne ejteni, hogy illeték és adómentes kötvényeket bocsáthassanak ki, de egységes típusú kötvényeket, amelyeket bizonyos tekintetben az állam garantírozhatná, legalább azzal, hogy kötelesek lennének a városok költségvetéseikben felvenni a kötvények kisorsolására és a kamatok fedezésére szolgáló eszközöket.

Szükséges továbbá a városi tisztviselők jobb fizetéséről is gondoskodni. Anyagi gondokkal küzdő városi tisztviselői karral megakad a város fejlődése. Már pedig a városi tisztviselők fizetése valódiilag rendezve még a mai napig sincsen. Igaz, hogy a belügyminiszter rendelettel megállapította azokat a fizetéseket, amelyek a törvényhatósági és rendezett tanácsú városokban mint minimális fizetések tekinthetők és ezeknek a fizetéseknek erre a minimális fokra való kiegészítésére adatott az a két millió korona, illetve most már három millió korona. De a midőn a minimálisnak jelzett fizetésből a legtöbb vidéki városban a tiszt-

viselők alig egy harmadot kapnak vagy még ennyit sem, az bizony még távol áll az ugynevezett fizetés rendezéstől. Oly tisztviselői karral nagy munkát nem végezhetni, akiknek a törvény vagy rendelet szerint megillető fizetésnek csak egyharmada avagy még ennyi sem jár. A közigazgatást fogantatosítani így teljességgel nem lehet.

A fizetésrendezés tehát még megoldásra vár a vidéki városok legtöbbjében. És a városi képviselő testületekre is e kérdésben annyi köteleesség legalább hárul, hogy arra alkalmas egyéneket válasszanak tisztviselőnek s ne a pártaskodás révén bízzák a városuk érdekeit rájuk. Állandó a panasza a vidéki városokra nézve, hogy nem mindenütt érvényesül a tehetség a tisztviselői állásban, jelentéktelen emberek jutnak városi tisztviselői álláshoz és akárhány városban, különösen rendezett tanácsú városban a polgármester — disznóvénnyel. Ez pedig baj!... Kötelesegtudó tisztviselőkre és polgármesterekre van szükségük a vidéki városoknak. Ennek érdekében kövessenek mindent el a városi képviselő testületek.

Ne mindég csak a kormányt okoljuk, ha városaink egy része nem halad oly mérvben, amiként kívánatos lenne. Hanem a polgárság is legyen eber öre a városuk érdekében. A kormányynyal rendbe jöhetni egy új városi törvény alkotásával s más intézkedéseivel, mert hiszen a magyar kormányok sem a múltban, sem a jelenben ellenesei nem voltak a városoknak. De álljon talpra a városi polgárság is és eber szemekkel kísérje a városuk közigazgatása vezetését, odaadó buzgalommal igyekezzék előbbre vinni a városuk fejlődését.

Haladjunk-e vagy maradjunk?

(Folytatás és vége.)

A mai helyzet az, hogy Nagyenyed városnak egy korábbi határozata folytán a várkörüli területen új házat építeni, a jelenlegi vonalakat eltolni, emeletet rakni nem szabad, kifejezetten azért, mert a város ezen területet a piac bővítése végett megszerezni kívánja, hogy majdan a templomok talán egy parkkal körülvéve — az aszfalttal burkolandó térnek, mint egyedüli épületek képeznek kiemelkedő középpontját.

Szép terv, de hovatovább mind nehezebben lenne kivihető.

Mert ugyanis az elől mondottakból következtetve nem-e azt kell elismerni, hogy a várkerület telkei, mint legpiaczosabb helyek, viszonyítva a fejlődő telekárakhoz, oly értéket képviselnek, melyet a városnak nincsen, s mert az érték folyton emelkedik — bár nem hasznosítatik ugyanolyan arányban — nem is leendő módjában megfizetni, talán

még akkor sem, ha maguk az épületek bármilyen kis értékűekké is devalválódnának.

De hát a város nem akarhatja s nem akarja, hogy éppen az egyházak rovására az következzenek be, hogy a házak értékének csökkenésével a telkek értéke is oly csekélyre váljon, hogy azokat a városnak megszereznie könnyű legyen?

S ha ezt nem akarja és a fejlődést mégis elősegíteni kívánja, nem-e önként merül fel a másik kérdés, az, hogy miként lehetne hát minden irányban kielégítő megoldást találni?

Mivel pedig véleményünk szerint igen is lehet felhívjuk mindazokat, kiket illet, hogy e fölött gondolkodni ne sajnálják. Azt véljük ugyanis, hogy ama nagy üres térre, amely megnyílnék a várkerületi házak, bástyák, falak egészben vagy részben eltávolításával, nincsen a maga egészében még most oly feltétlen szükség a piaci czéljára, de ha volna, illetőleg a mikor lesz, akkor az inkább biztosítható lesz a cselekvés, mint a tétlenség és várakozás által.

Tegyük fel, hogy a város az említett hátrózatot — az érdekeltekkel folytatandó előzetes egyezkedés után — következőképp módosítaná:

„Nagyenyed városa megengedi, hogy saját szabályozási és építési tervei korlátain belül a várkerületi házak és telkek tulajdonosai, telkeiken új épületeket emelhessenek, a meglévőket megfelelően átalakíthassák.“

(Az eladás eddig sem volt korlátozva.)

Szóval, hogy ezen vagyonukat legjobban értékesíthessék.

A város szabályozási terve pedig rövidre fogva tartalmazná a következő intézkedéseket, illetőleg elveket:

1. A várkerület külső vonalait kelet, nyugot és dél felől ugyanazok maradnának, kivéve a szabályos vonalak megalkotásához szükséges kisebb eltéréseket, a városház felőli oldal azonban beljebb helyeztetik és Rákóczi-utca balsó vonalába vonatják.

2. Az új épületek egyemeletesek kell hogy legyenek.

3. A ref. templom hossz-, valamint kereszt-tengelyében 20—40 méterig terjedő nyitott helyek, átjárók hagyandók, minek folytán diszes és értékes sarok-épületek lesznek létesítve.

4. A ref. templom és az új épületek között — a helyzethez képest — 10—20 méter távolság tartassék fenn.

5. A templom és épületek közötti területen és az átjárókon, nemkülönben az épületek előtti járdán aszfalt vagy más egyenértékű burkolat és az egész területre nézve csatornázás létesítendő.

6. Gondoskodva legyen úgy a Bethlenszobor, mint az 1849-iki hamvak alkalmas helyen való méltó elhelyezéséről.

7. A templomok kivételével az összes többi épületek 80 év múlva a város tulajdonába mennek át.

Mi következhetnék ezen esetben?

Feltehető, hogy az érdekeltek sietni fognak a kedvező alkalmat felhasználni arra, hogy ezen vagyonukat mennél jobban gyümölcsöztessék s biztosra vehető, hogy e czélt el is érnék, mert most a legnagyobb értékű helyet elfoglaló bástyák, czélszerűtlenül épült házak, a vastag, csakis az egészségi viszonyokat rontó várfalak helyei becses értékeké válnának.

A város már most nagyobb piacztérhez jutna, a piaci forgalom lebonyolítása kényelmesebbé válnék, az ipar és kereskedelem helyiség-szükséglete kielégítést nyerne, közterherviselő alanyok mennyisége szaporodnék.

A kivétel másik módja — talán az egyszerűbb lenne, — hogy a város vállalná a rendezés keresztülvételét úgy, hogy egyezkedés útján vállalná a telek- és háztulajdonosok kártalanítását azon kölcsönből, melyet ezen telektömbre felvenni bizonyára nem lenne nehéz, de a melyet rövidesen visszafizethetne a telkek eladási árából, a midőn lényegesen nagyobb terület állna rendelkezésére, mint a mennyi ma használatban van, vagy csak gyöngén jövedelmez, az építkezők pedig szívesen bocsátkoznának bele egy 80 évi lejáratu szerződésbe, mert tudvalevő, hogy a befektetést 42 év alatt 5—5¹/₄% annuitással törleszteni lehet, a fennmaradó 38 év pedig arra szolgálja, hogy a befektetett tőke — nem is egyszerűen, hanem mintegy háromszoros összegében — visszazsereztessek.

Ha ugyanezen műveletet maga a város hajtaná végre, már 42 év múlva állna be azon időpont, mikor a városnak ingyen maradván az épületek, lebontásukat áldozat nélkül elhatározhatná.

S bár a 80. illetőleg 42 év hosszú idő, mégis legalább olyan határ, melylyel számolni lehet, míg jelenleg az idő ugyancsak mulik, de a czélhoz közelebb nem visz. 60 év előtt egy piczike előrelátással véglegesen rendezni lehetett volna a kérdést. Némi gondoskodással 30 év alatt össze lehetett volna a szükséges tőkét gyűjteni.

Ma bár több a nehézség, mint lett volna akkor, de a segítő eszközök is bővebben rendelkezésre vannak, csak legyen hozzá gondolkodó fej és férfui energia, mely a végrehajtásban ki ne fáradjon.

Hogy mennyivel kedvezőbb benyomást tenne egy szépen rendezett piaci, négy pompás saroképülettel a szép ref. templom tágas, diszes bejáró utcákkal úgy az idegenre, mint a helybeliekre azt felesleges fejtegetni, azt azonban igenis lehet hangsúlyozni, hogy egy ilyen akció a kereső osztály minden rétegét kedvezően érintené, a piaci nagyobb látogatottsága által termelő és fogyasztó érdeke, szükséglete jobban elégítették ki, a jobban ellátott piaci a drágaság ellen jótékony hatással lenne, a népesedési viszonyokra szerencsésen hatna, a közterhervisélést könnyítene s általában, más czélszerű intézkedésekkel egybekapcsolva közigazdasági, városfejlesztő hatásában majdnem kiszámíthatatlan jó eredményekkel kecsegtet.

Ismerjük be mulasztásainkat s igyekezzünk azokat jóvá tenni. Ne feledjük, hogy a gazdasági versengés, mely a nemzetek, államok, sőt népfajok és világrészek között fennáll, részleteiben az országok, vidékek, községek, osztályok és egyesek között is létezik s a midőn ennek ellenében magunkat védjük és erősítjük, egyidejűleg a haza javát is munkáljuk.

A ki ez irányban legtöbbet tesz, legyen azé az utódok hálája és elismerése.

A magyarigeni képviselő körútja

Magyarországon szinte közmondássá vált, hogy a választók akkor látják utójára szereltet képviselőjüket, mikor a mandátumot átveszi és „a viszontlátásig“ elbucszuk választójától. A viszontlátás pedig legjobb esetben a beszámoló alkalmával, legtöbb esetben azonban házfelosztatáskor vagy a ciklus végén szokott megtörténni. Ez nem vád, hanem egyszerű regisztrálása egy számos éven át leszárt tapasztalatnak és beismerése egy hagyományos magyar szokásnak.

Ezzel a hagyománnyal szakított dr. Szász Pál, a magyarigeni kerület képviselője, ki a husvét szünetet választójának szentelte.

Husvét első napján Borbándon volt, hol a választók pártkülönség nélkül gyűltek egybe fogadtatására s lelkes óvációban részesítették. Fogadtatás után beszédbe elegyedett választóival s ügyes-bajos dolgaikban adott felvilágosítást és tanácsot, majd néhány látogatást tett.

Az ünnep másodnapját Zalánán töltötte dr. Szász Pál. A kaszinóban gyűltek össze választói, hol barátságos diskurzus közben mondott el egyet s mást a nemzeti munkapárt eddigi működéséről.

Kedden a kerület székhelyét: Magyarigent kereste fel, hol néhány látogatás után a tiszteletére rendezett vacsorán vett részt. A bankett első szónoka sietett konstatálni az örvendetes változást, amit a dr. Szász Pál megválasztása minden téren előidézett. A törvényhozó honatyának — ugymond — egyik nagy kötelességét róta le ezzel a látogatásával s annak a rég várt óhajtnak reményét öntötte választói szívébe, hogy ezentul lesz odafenn egy szószólója ennek a sok éveken át elhanyagolt kerületnek is. Dr. Szász Pál válaszában megköszönte a bizalmat s néhány szóban kifejtette, hogy beszámolót még nem tarthat, mert a júniusban egybegyűlt parlament mind-ezideig csupán olyan törvényeket hozott tető alá, melyek a multak áldatlan jelszavas küzdelmei közben elfelejtve heverték a ház asztalán és amelyekre az elhanyagolt államháztartásnak föltétlen szüksége volt ahhoz, hogy ezentul a rendes kerékvágásban haladva módot és időt adjon a további nagyfotosságu alkotásokhoz. Inkább azokról az impressziókról számolt be, melyeket a nemzeti munkapárt eddigi működése keltett benne s az impressziók kedvező hatása alatt megnyugtatta választóit, hogy a jövőben szőnyegre kerülő nagy problémákat: a közigazgatás reorganizálását, a választójog reformját stb., — ilyen auspicijumok után csak a haza javára s mindenki meglegedésére fogja megoldani ez a párt s ez a kormány.

Bankett után a választók lelkes éljenzése közben automobilon Nagyenyedre utazott és csütörtökön folytatja körútját.

HIREK.

— **Kitüntetés.** Ó Felsége Fuchs Nándor és Deutsch Adolf gyulafehérvári nagykereskedőknek a kereskedelem terén szerzett érdemeik elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét legkegyelmesebben adományozta.

— **Fogarasi Béla emlékére.** A Bethlen-kollégium előjárósága és tanári kara f. hó 24-én d. e. 11 órakor a kollégium dísztermében Fogarasi Béla kollégiumi tanár halála évfordulóján emlékünnepelet rendez. Műsor: 1. Ének. 2. Ima, tartja Zayzon János koll. vallástanárs. 3. Ének, előadja a gimnáziumi vegyeskar. 4. Emlébeszéd, tartja Farnos Dezső dr. koll. tanár. 5. Ének, előadja a tanítóképző férfikara.

— **Halálozás.** Öv. Farkas Miklósné sz. nagyenyedi Jeney Amália életének 77-dik, özvegyiségének 18-dik évében f. hó 17-én meghalt Asszonynepe. Az elhunytban Farkas Géza várm. arvaszéki iktató édes anyját gyászolja.

— **A tandíjmentesség kiterjesztése.** Eddig az állami középiskolákban, polgári iskolákban a tandíjmentességet csupán a tanfelfrak gyermekei élvezték; míg most a vallás- és közoktatásügyi miniszter az összes állami tisztviselők és szolgák gyermekeire is kiterjesztette a tandíjmentességet.

— **Pórujlárt tolvajok.** Csombord község alatt a Maroson folyó hó 13-án délután tutajosok kötöttek ki, s estére kelve a vasorájukat elfogyasztva alomra hajtottak fáradt fejüket, miután kiki magára terítette köpenyét a hűvös éjjeli időre tekintettel. És ez volt a forduló pont. Ugyanis Sageo Gergely és Tóth Sándor csombordilakosoknak az esti szürkületben történt vizsgálódásaik alkalmával a tutajosok egyenmely holmija kiválóan rokonszenvesnek tűnven fel, tervük azonnal készen volt: elfogják lopni éjjel. Kellőleg kivárva a pillanatot, midőn a tutajosok álmukban már messze jártak a Maroson, összeszedték a jó erős köteleket, néhány vizitáló edényt, egy hegedűt s a tulipános lada tájekéről előkerített kis pálinkás hordót, midőn Tóthnak még egy köpeny tűnt szemébe, mely varrott díszével még a csillagfényénél is jól festett. Gyorsan magához vette a köpenyt, de — óh egek — a gazda, kit a cifra köpeny addig eltakart, felnyitá személt s észbekapva egyúttal a hajába is belekapott a meglepett Tóthnak, kit az időközben feleszmélt tutajos társai segélyével az óvadékok kizárásával előzetes letartóztatásba helyezték, mely kényelmetlen helyzetéből a csombordi csendőrs karjaiba jutott s vele együtt Sageo is, kinek — bár elmenekülnie sikerült — kiléte csakhamar kiderült.

— **Vagyonrongálás.** A M. Á. V. tulajdonát képező s a koslardi határban elterülő fiatal akáczsból Nagy István koslardi lakos 400 db fiatal akáczatot kivágott, karónak feldolgozta s úgy értékesítette.

— **A házinyul tenyésztők** Országos Szövetsége, Budapest (Csillaghegy), minap

tartotta közgyűlését a Köztelek gyűléstermében. A Lipthay Frigyesné báróné szül. Lázár Bors Margit grófnő vezetése alatt álló egyesület évi jelentéséből megismertük a Szövetség rendkívül gazdag közigazgatási tevékenységét, amelyből csak a következőket kívánjuk kiemelni: A „Házinyul tenyésztők” című könyvecskéjét 50.000 példányban ki nyomatták s minden érdeklődőnek ingyen küldte meg s ezentúl is megküldi, amivel főleg a gazdaközöniséget és kismembereket kívánja a nyultenyésztéssel megismertetni. Csillaghegyi 500 ketreczes nyultelepén állandó nyulkiállítás és vásárt tart fenn a Szövetség tagjai kifogástalan, egészséges állataiból, amivel a tenyészanyag beszerzését és értékesítését könnyíti meg és mintaszerű berendezést és állatokat mutat be. A székesszék város központi vásárcsarnokában állandóan friss házinyulhúst árulnak kg.-ként 1 kor. 20 fill-ért. A Szövetség irodája bárkinél felvilágosítással szolgál nyultenyészési ügyekben. Mérsékelt áron ad bárkinél tenyésző anyagot, vagyontalanoknak pedig teljesen ingyen, tehát mindenkinek módot nyújt arra, hogy ezzel a hasznos gazdasági ággal nagyobb áldozat nélkül foglalkozzék, olcsó hushoz jusson és szép mellékjövedelemre tegyen szert.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

4190—911. alisp. sz.

Pályázati hirdetés.

Nagyenyed városánál elhalálozás folytán megüresült városi **főjegyzői** és nyugdíjazás folytán megüresült **gazdasági tanácsosi** állásra ezennel pályázatot hirdetek. Egyben pályázatot hirdetek ezen állások betöltése rendén esetleg üresedésbe jövő és jöhető városi állásokra is.

Ugy a városi főjegyzői mint a gazdasági tanácsosi állás évi 2540 (Kettőezeröttszáznegyven) korona fizetés és 600 (Hatszáz) korona lakpénz élvezetével van egybekötve. A városi főjegyzői állásra megkívántató minősítést illetőleg utalok az 1883. évi I. tcz.

6. §-át hatályon kívül helyező 1900. évi XX. tcz. 4. §. és az 1883. évi I. tcz. 3. §-ára

A gazdasági tanácsosi állás minősítéshez nincsen kötve.

A csak esetleg megüresedő állások minősítésére és javadalmaira vonatkozólag utalok az érvényben levő városi szervezeti szabályzat és törvények megfelelő szakaszaira.

A főjegyző élethossziglan, míg a gazdasági tanácsos az általános tisztújításig választatik.

Mindazok, a kik a fentebb említett és esetleg megüresedő állások valamelyikét előhajtnak nyerni, kötelesek pályázati kérelmeket, közszolgálatban állók hivatalfőnökjükhöz, állásban nem lévők pedig illetékes főispánjuk útján **1911. évi május hó 5-ig bezárolag** Nagyenyed polgármesteri hivatalához beadni.

A pályázati határidőnek 15 napban történt megállapítása főispán ur 1911. évi márczius 20-án 208—911. sz. a. kelt engedélyen alapszik.

Nagyenyeden, 1911. április 12.

118 1—2 Br. Bánffy Kázmír, alispán.

Szőlőoltvány-szükségletét

mielőtt beszerezné, forduljon bizalommal **Hajdu István Érmelléki szőlőoltványtelepéhez**, a hol a legnemesebb fajú szőlőoltványok, amerikai és európai sima és gyökerező szőlővesszők, továbbá a világhírű Delaware-t a legjutányosabb árban lehet beszerezni. Nagy képes árjegyzeket, igen sok tanulságos tartalommal, ingyen és bérmentve küldi meg **Hajdu István** szőlőgazdasága és oltványtelepe **Bihardíószeg**. Sima Delaware I. oszt. ezre 36 korona, alig észrevehető szépséghibával bíró oltvány ezre 70 korona, viszontelárusítóknak 5% engedmény. Készlet több százezer darab. Pontos kiszolgálás.

111 5—5

FIGYELEM!

„AIDA” VERGE és „BLUE STAR” CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
:- ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :-

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:
Weill Bélánál.

Tövisen:
Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:
Dániel Ferencznel.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „Grand prix”-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALATA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104 1—

Legjobb ajándék

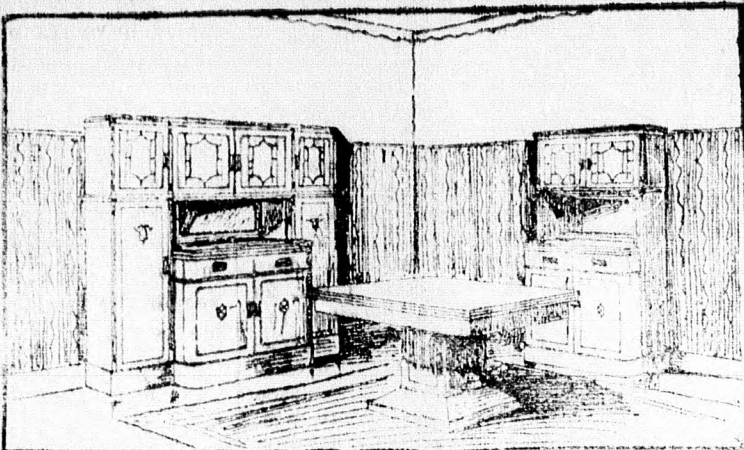
a tartós és olcsó hazai szőttesáru Argyezéket ingyen s bérmentve küld : Lingner György szövőgyára, Nagyenyed

BUTOR-

RAKTÁR.

KUNSGH ANTAL

épület- és butorasztalos
NAGYENYED, Rózsa-u.
a vármegyeházzal szemben.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és réz-butorokban, ugyancsak mindennemű kárpitozott butorokban.

NAGYENYED = re forduljon minden érdeklődő.
ki súlyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétényfák, díszcserjék, tüllevelűek, kerítésnövények, hogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru.
európai és amerikai alma és gyökeres vasművek.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Dietrich Gyula

ötvs-mester és ékszerész

KOLOZSVÁR.

Arany-, ezüst-, vas-, bronz-, porcellán- és fa- **régiségeket** megbízatásból vásárol, esetleg megértékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árverésen mint vevő részt vesz. Arany, briliáns ékszereket, ezüst tárgyakat bármily összegre készpénzzel azonnal vásárol. Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol. 60 17-50

Sürgöny-cím:

Dietrich ékszerész Kolozsvár.

Eladó ház.

Rózsa-utca 7. szám alatt egy újonnan épült **5 emeletes ház eladó.**

Értekezhetni ugyanott. 48 18-

Értesítés!

Van szerencsém Nagyenyed város t. közönségét értesíteni, hogy előnyösen ismert **fogászati műtermemmel** Gyulafehérvárról minden hét **csütörtökön** Nagyenyedre utazom, a hol a **Szeidl-szálloda** 3. sz. szobájában egész napon át a t. közönség rendelkezésére állok.

Mindennemű kaucukmunkákon, szájpaddás nélküli fogsorokon és csapfogakon kívül főképen a legnagyobb szakértelemmel készülő arany- és platina-, korona- meg hidmunkáimat ajánlom a legjutányosabb árak mellett.

45 18-

SPRINGER D. A.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délután 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

47 1-

Olcsóbb! A „Dr. Just“ Wolframlámpa Olcsóbb!

minden helyzetben ég. Fénye állandó egyenletes fehér. Kiválóan tartós és a szénszálas izzólámpával szemben 70% áramot takarít meg. Kapható Nagyenyeden darabonként **2 korona 20 fillérért**

Winkler János kereskedésében.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.